

Какво е PISA и защо дава лоша оценка на българското училище?

Новини | Общество | на 11.12.2023 07:44 | от Зорница Стоилова

Защо говорим за това?

В новините за големи има стряскащи заглавия за това, че българските ученици са неграмотни и изостават. Важно е да знаеш какво означават и че те поставят оценка не на децата, а на възрастните, които правят учебните програми.

През последните дни в новините за възрастни можеш да срещнеш доста заглавия като:

“Българските ученици са функционално неграмотни.”
 “Българските ученици са на последно място по математика в ЕС.”
 “Резултатите на българските ученици са критично ниски.”

Звучат доста стряскащо и неприятно, нали? Но какво означават?

Заглавията отразяват резултатите, постигнати от 15-годишни български ученици на международен тест на име PISA. Той се провежда от Организацията за икономическо сътрудничество и развитие - съюз на демократични държави по целия свят.

За разлика от [матурите](#), които са български национален изпит за ученици, PISA не оценява дали и доколко децата са научили учебния материал. Например дали знаят какви са химичните свойства на натрия или кога е създадена българската държава.

Не, PISA е практически тест. Той измерва дали знанията и уменията, които децата са получили по четене, математика, природни науки в училище, им помагат да се справят в реалния живот. Затова задачите в този тест обикновено са свързани със справяне с непознати житейски ситуации.

Защо? Защото съвременните общества и икономики са построени така, че хората се оценяват не по това, което знаят, а по това какво могат да направят с това, което знаят. Например по какво можеш да прецениш дали един архитект е добър? По сградите, които е проектирал, нали?

И тук искаме да подчертаем нещо важно: PISA **не поставя лоша оценка на българските деца**. А показва, че **възрастните** не са организирали учебната програма и ученето достатъчно добре, така че когато децата завършат училище, да бъдат добре подготвени за това, което им предстои.

Какво означава това?

Когато един млад човек завърши училище, се изправя пред много въпроси и избори. В какво съм добър? Какво искам да уча? [Какво искам да работя](#)? Какъв човек искам да бъда? Къде искам да живея? Какво е моето място в света?

Отговорите на тези въпроси ги няма в учебниците. Не можеш да ги запаметиш или рецитираш. Но училището би трябвало да ти е дало здрава основа, за да ги потърсиш и откриеш сам за себе си.

Знанията и уменията, които получаваме в училище, са като кутия с инструменти. Отваряш я и намиращ подходящия ключ, с който да решиш даден проблем.

Например математиката ни дава умения да преценим колко точно е намалена тази стока. Колко пари ще спестя така? Мога ли да я намеря на по-добра цена на друго място? Дали условията на договора с мобилния оператор наистина са изгодни за мен, както твърди рекламата? Как да си разпределя разходите така, че да планирам почивка на морето?

А четенето ни дава ресурси да се ориентираме в непредвидени ситуации. Да взимаме решения, когато сме изправени пред трудни избори или разполагаме с малко (или твърде много) информация. Например интернет днес е злат от [фалшиви новини](#) и ако няма умения да ги отсява, човек може да се почувства объркан, гневен и безпомощен.

Защо българските резултати не са добри

И така, според теста PISA половината от 15-годишните ученици в България не могат да приложат знанията си и уменията си по математика, четене и природни науки във всекидневни житейски ситуации.

Резултатите показват също много големи неравенства между децата според това къде живеят и с какви финансови възможности разполагат родителите им. Това не е честно и българското училище трябва да работи за преодоляване на тези различия. Всяко българско дете има право на добро образование.

Какво може да се направи? Според образователните експерти е нужно [да се променят учебните програми](#). Да дават много повече свобода на учениците да мислят и възможности да прилагат наученото на практика.

И на второ място - учителите да бъдат подкрепени. Това означава да получат по-качествена подготовка и обучение, за да могат да са добри

помощници на децата в усвояването на знания.

Тестът PISA няма за цел държавите да се състезават или да се хвалят кои деца са най-умни и можещи. Той показва и добри практики от различните държави. Така, когато властите в нашата страна мислят какво да подобрят в българското училище - могат да вземат назаем и идеи, и опит.

Въпросника към тази статия можеш да решиш онлайн на:
[/book/3560-kakvo-e-pisa-i-zashto-dava-losha-otsenka-na-balgarskoto-uchilishte](#)

Сканирай този QR-код и влез директно във въпросника ->

©"Вижте" е издание на Фондация Гутенберг 3.0. Всички права са запазени

